

BARNEOMBUDET

Justis- og beredskapsdepartementet,
sivilavdelingen
Postboks 8005 Dep

0030 OSLO

Deres ref:	Vår ref:	Saksbeh:	Arkivkode:	Dato:
	12/00023-2	Berit Landmark	008;O;VOK	12.3.2012

Høring - økt bruk av konfliktråd

1. Innledning

Vi viser til høringsbrev av 19.12.2011 om økt bruk av konfliktråd.

Barneombudet støtter i hovedsak de forslag som arbeidsgruppen legger frem i sin rapport. Vi ønsker imidlertid å kommentere noen av arbeidsgruppens forslag som i et barneperspektiv fremstår som særskilt viktige.

Barneombudet skal i henhold til lov og instruks arbeide for at barns behov, rettigheter og interesser blir tatt tilbørlig hensyn til på alle samfunnsområder. Ombudet skal særlig følge med på at lovgivning til vern om barns interesser blir fulgt, og at norsk rett samsvarer med de forpliktelser Norge har etter FNs konvensjon om barnets rettigheter.

Vi mener at økt bruk av konfliktråd kan bidra til å styrke barns rettigheter etter konvensjonen, så som barns rett til å bli hørt og barns rett til medvirkning. Videre kan det å øke bruken av konfliktråd bidra til å styrke barns rett til omsorg, og rett til ivaretagelse av deres verdighet og egenverd. Økt bruk av konfliktråd og dermed større tilgang på tilbud om restorative justice er særdeles viktig nettopp for unge lovbrøyttere, som er i en sårbar utviklingsfase og som trenger tett oppfølging.

2. Kommentar til begrepet "gjenopprettende prosess"

Barneombudets oppfatning av innholdet i det originale begrepet «restorative justice» er at det klart formidler noe om hva en kan forvente av tilbudet - en rettspleie som er gjenopprettende. Vi oppfatter arbeidsgruppens forslag til oversettelse, «gjenopprettende prosess», som et begrep som ikke i samme grad sier noe om hva som kan forventes. Riktig nok formidler oversettelsen at det skal være en *gjenopprettende* prosess, og dette er bra og tydelig. Oversettelsen formidler imidlertid ikke i hvilken kontekst dette foregår. Vi oppfatter at det engelske begrepet ivaretar både det gjenopprettende elementet og det rettslige elementet.

Barn har et særlig behov for forutsigbarhet, og for å forstå de sammenhenger de skal opptre i, og språk er et viktig element for å forstå hva som skal skje. Det er mulig at en så enkel omskriving som for eksempel *rettsprosess* eller *rettspleie* er tilstrekkelig for å gi det norske begrepet samme tyngde som det engelske. Slike ord formidler noe om den juridiske sammenhengen prosessen foregår i. Vi oppfatter uansett ordet «prosess» som nøytralt og mindre meningsbærende enn det engelske utgangspunktet «justice».

3. Kommentar til forslaget om etablering av kurs- og utdanningstilbud

Å gi restorative justice et reelt innhold fordrer at de som skal arbeide med denne arbeidsformen har grundig kunnskap om ivaretaende og virkningsfulle samtale- og meklingsmetoder. Barneombudet støtter i tråd med dette arbeidsgruppens forslag om at universiteter og høyskoler utvikler kurs- og utdanningsopplegg innen konfliktråd og restorative justice.

4. Kommentar til forslaget om forskriftsform

Barneombudet støtter arbeidsgruppens forslag om at man enkelt skal kunne implementere nye metoder som viser seg å være virkningsfulle. Som følge av dette er det naturlig også å støtte arbeidsgruppens forslag om at gjennomføring av ungdomsstraff og ungdomsoppfølging blir gitt som forskrift. Dette er en viktig betingelse for at konfliktrådet skal kunne arbeide hensiktsmessig med komplekse og relasjonelle prosesser. Fagfeltet byr stadig på nye metoder, og det er av betydning at konfliktrådene skal kunne tilegne seg disse metodene uten hinder av lovverket. Samtidig er det av sentral betydning at forskriften fungerer som en streng og tydelig ramme for hva en behandling i konfliktråd innebærer, og hva slags innhold en behandling i konfliktråd skal ha.

5. Kommentarer til forslag i rapportens kapittel 11: Oppfølging i konfliktrådet

Kommentarer til arbeidsgruppens forslag om ungdomsoppfølging:

Det er positivt at arbeidsgruppen foreslår en ny straffereaksjon - ungdomsoppfølging i konfliktrådet - som skal erstatte påtaleunntatelser med vilkår om oppfølgingsteam. Barneombudet ønsker i denne sammenheng å presisere arbeidsgruppens forslag om opprettelse av kursing i konfliktråd. En reell restorative justice i ungdomsoppfølging fordrer blant annet grundig kunnskap om og kompetanse i samtaler med ungdom. Det å følge opp ungdom som har begått lovbrudd innebærer en sammenfatning av ulike perspektiver. Man ønsker at ungdom som har begått lovbrudd skal innse og erkjenne at de har begått lovbrudd, de skal gis en reell mulighet til å gjøre opp for seg, og de skal gis en reell mulighet til å ta nye og gode valg for seg selv senere. Dette fordrer gjennomtenkt, strukturert, relasjonell og tydelig oppfølging av ungdommene, og dermed en særskilt kompetanse innenfor arbeidsfeltet og metodene.

Kommentarer til arbeidsgruppen forslag relatert til familievoldssaker:

Det er positivt at arbeidsgruppen foreslår at bruk av restorative justice i større grad kan benyttes ved vold i nære relasjoner. Barn som har levd med vold i nære relasjoner har et særskilt behov for at de voksnes konflikt ivaretas på en konstruktiv måte. Barn som har levd med vold i nære relasjoner er alltid påvirket av dette, og påvirkningen kan påføre barna uopprettelig skade. Barn har behov for at de voksne får hjelp til å håndtere konflikten seg i mellom, og at konflikten stanses. Barneombudet ønsker å presisere at barn har behov for at det blir gjort tydelig at ansvaret for volden tilhører voldsutøveren. Økt bruk av konfliktråd i

familievoldssaker må ikke føre til at det lovbrudd som er begått ved voldsbruken bagatelliseres eller formildes.

Kommentarer til arbeidsgruppens forslag om opprettelse av stillinger til ungdoms- og familievoldskoordinatorer:

Barneombudet mener at en reell restorative justice for unge lovbrøyttere og for personer utsatt for vold i nære relasjoner er avhengig av at konkrete personer i konfliktrådet har særskilt kunnskap om og kompetanse på området. Videre er det nødvendig at ansvaret for oppfølgingen ligger til en bestemt stilling, for å sikre kontinuitet og god oversikt. Eksempelvis har barn som er utsatt for vold i nære relasjoner et sterkt behov for egen oppfølging og ivaretagelse, både i egenskap av å være fornærmet i saken, og i egenskap av å være barn. Vi støtter dermed arbeidsgruppens forslag om opprettelse av koordinatorstillinger.

6. Kommentar til forslag om ansettelse av jurister

Barneombudet støtter arbeidsgruppens forslag om ansettelse av jurister med arbeidsoppgaver som er spisset inn mot blant annet politisamarbeid. I denne sammenheng ønsker vi å understreke betydningen av at myndighetene sikrer at opprettelsen av SO-team og familievoldskoordinatorer i *alle* politidistrikt blir en realitet. Det arbeidet som ligger til SO-team og familievoldskoordinatorer i politidistriktene kan blant annet ha betydning for hvilke saker som kommer til konfliktrådene. En jurist med fokus på politisamarbeid vil blant annet kunne styrke forbindelsen mellom SO-teamene og familievoldskoordinaorene på den ene siden, og konfliktrådene på den andre.

Vennlig hilsen

Reidar Hjermann
barneombud

Berit Landmark
rådgiver

Brevet er godkjent elektronisk, og har derfor ingen underskrift.